

Sygn. akt II Ka 138/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2018r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Agata Wilczewska

Protokolant : st. sekr. sąd. Dorota Sobieraj

przy udziale Aleksandry Marańdy Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Turku

po rozpoznaniu w dniach 21 czerwca 2018r. i 30 sierpnia 2018r.

sprawy **U. K. i M. K.**

oskarżonych z art.270§1k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Turku

z dnia 13 lutego 2018r. sygn. akt II K 138/18

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.

II. Kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

Agata Wilczewska

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2018 r. Sąd Rejonowy (...), sygn. akt II K 635/16, oskarżoną U. K. uniewinnił od tego, że w dniu 15 września 2010 r. w T. w woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z mężem M. K. użyła jako autentyczny uprzednio przerobiony przy wykorzystaniu druku komputerowego przez nieustaloną osobę poprzez naniesienie pieczęci Starostwa Powiatowego w T., Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w P. Delegatura w K., architekta W. K. oraz podpisów uprawnionych osób na kartach nr 14 i 17 projektu budowlanego inż. arch. W. K. dotyczącego zmiany sposobu użytkowania części parteru budynku mieszkalnego na lokal handlowy w T. przy ul. pl. (...) w ten sposób, że projekt ten w 4 egzemplarzach złożyła wraz z wnioskiem o pozwolenie na budowę w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w T. tj. od popełnienia przestępstwa z art. 270 § 1 k.k.

Tym samym wyrokiem Sąd Rejonowy oskarżonego M. K. uniewinnił od tego, że w dniu 15 września 2010 r. w T. w woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z żoną U. K. użył jako autentyczny uprzednio przerobiony przy wykorzystaniu druku komputerowego przez nieustaloną osobę poprzez naniesienie pieczęci Starostwa Powiatowego w T., Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w P. Delegatura w K., architekta W. K. oraz podpisów uprawnionych osób na kartach nr 14 i 17 projektu budowlanego inż. arch. W. K. dotyczącego zmiany sposobu użytkowania części parteru budynku mieszkalnego na lokal handlowy w T. przy ul. pl. (...) w ten sposób, że projekt ten w 4 egzemplarzach złożył wraz

z wnioskiem o pozwolenie na budowę w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w T., tj. od popełnienia przestępstwa z art. 270 § 1 k.k.

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator zaskarżając go w całości na niekorzyść oskarżonych.

Na podstawie art. 438 pkt. 3 k.p.k. orzeczeniu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść poprzez przyjęcie, że dowody ujawnione na rozprawie i ustalone na ich podstawie fakty nie są wystarczające do uznania za udowodniony fakt popełnienia przez U. i M. K. zarzucanego im czynu z art. 270 § 1 k.k., podczas gdy dowody te i okoliczności ocenione właściwie we wzajemnej korelacji prowadzą do wniosku przeciwnego.

Na podstawie art. 438 pkt. 2 k.p.k. orzeczeniu zarzucił również:

1. obrazę przepisów postępowania tj. art. 170 § 1 pkt. 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 169 § 2 k.p.k. polegającą na niezasadnym oddaleniu wniosku dowodowego oskarżyciela publicznego o powołanie biegłego z zakresu budownictwa i architektury na okoliczność ustalenia, czy projekt budowlany z sierpnia 2010 r. dotyczący zmiany sposobu użytkowania części parteru budynku mieszkalnego na lokal handlowo-usługowy, zlokalizowany w T. przy ulicy (...), dopuszczał możliwość zamontowania innej stolarki okiennej aniżeli okna prostokątne, czy też nie i z czego to wynika, podczas gdy dowód ten zmierzał do weryfikacji linii obrony oskarżonych w zakresie dopuszczalności wymiany stolarki okiennej i wstawieniu przez nich okien półokrągłych oraz wniosku oskarżyciela publicznego o zasięgnięcie uzupełniającej opinii biegłego z zakresu badań pisma i dokumentów w zakresie ustalenia, czy wszystkie karty znajdujących się w aktach głównych sprawy projektów budowlanych z sierpnia 2010 r., poza będącymi już przedmiotem badań, są oryginalne, czy też zostały naniesione na podłoże przy wykorzystaniu druku komputerowego,

2. obrazę art. 7 k.p.k. wynikającą z niepełnej oceny i analizy materiału dowodowego, w szczególności kluczowych zeznań świadków Z. K.

i W. C. oraz pominięcie przez Sąd przeprowadzenie dowodu z zeznań akt NSA w W. o sygn. (...)

Stawiając te zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Turku do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację obrońca oskarżonych wniósł o jej nieuwzględnienie i utrzymanie w całości w mocy zaskarżonego wyroku.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się bezzasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego, dokonana w niniejszej sprawie ocena dowodów została przeprowadzona w sposób szczegółowy, z uwzględnieniem zasad wiedzy, logiki oraz doświadczenia życiowego. Zaskarżone orzeczenie pozostaje, więc w pełni pod ochroną zwłaszcza przepisu art. 7 k.p.k. Sąd Rejonowy precyzyjnie wskazał jakie okoliczności uznał za udowodnione, wyjaśniając które ze zgromadzonych dowodów i z jakiego powodu uznał za wiarygodne, a którym tej wiarygodności odmówił. Tok rozumowania Sądu przedstawiony w pisemnych motywach wyroku jest czytelny oraz poprawny logicznie, zaś wywiedzione ostatecznie wnioski oparte zostały w całości na wynikających z materiału dowodowego przesłankach.

We wniesionej apelacji prokurator podniósł, że Sąd nie zbadał motywów, którymi kierował się świadek W. C. pomagając oskarżonym U.

i M. K. w realizacji projektu budowlanego oraz motywów, które skłoniły go do złożenia określonej treści zeznań. Zauważyć więc należy, że tak

z relacji W. C. jak i wyjaśnień oskarżonych zgodnie wynika, iż świadek z uwagi na fakt, iż U. K. znał od wielu lat z kontaktów służbowych, przystał na jej prośbę i podjął się pośrednictwa w kontaktach

z projektantem W. K., który przygotował projekt zmiany sposobu użytkowania części budynku położonego w T. przy ul. (...). Motywem działania W. C. była zatem chęć pomocy znajomej

w realizacji określonej inwestycji. Świadek zaprzeczył, by zawierał z oskarżonymi jakąkolwiek umowę w tym przedmiocie. Chciał im jedynie pomóc. Projektant W. K. za wykonaną pracę otrzymał natomiast stosowne wynagrodzenie. Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku w części w jakiej Sąd Rejonowy dokonał oceny dowodu z zeznań W. C. wskazuje, iż została ona przeprowadzona w sposób wszechstronny tj. z uwzględnieniem pozostałego zgromadzonego materiału dowodowego, a nadto skrupulatny oraz przekonujący. W szczególności Sąd dostrzegł, co do jakich okoliczności twierdzenia świadka pozostają w sprzeczności z wyjaśnieniami oskarżonych (np. kwestia kontaktów z M. K.), jak również czy świadek sam popada w sprzeczność składając określone zeznania (np. kwestia odbioru projektu od W. K.). Skarżący we wniesionej apelacji poza sugestią, iż zeznania W. S. wynikały z osobistego zaangażowania świadka w przygotowanie projektu oraz z chęci wsparcia linii obrony oskarżonych nie przedstawił żadnej szczegółowej analizy jego twierdzeń w świetle zgromadzonego materiału dowodowego. Nie podniósł również żadnych twierdzeń oraz faktów, które wskazywałyby, iż dokonana przez Sąd ocena nie spełnia wymagań określonych w art. 7 k.p.k.

Sąd Rejonowy właściwie ocenił również zeznań świadka Z. K. pracownika Starostwa Powiatowego w T., zajmującej stanowisko inspektora ds. budownictwa. W szczególności świadek wskazała w jakich okolicznościach i na jakim etapie weryfikacji wniosku nanoszone są pieczętki na składane projekty oraz że w momencie ich składania nie mogą zawierać pieczętek Starostwa. Podała również, że pieczętka nigdy nie jest stawiana na projekcie poza wydziałem, do którego wpłynął wniosek. Z. K. przyznała jednocześnie, że zna U. K. albowiem przez wiele lat była pracownikiem Urzędu Miasta T.. Zapewniła jednak, że oskarżona nie miała żadnego dostępu do dokumentów w wydziale świadka. Sąd Rejonowy co do zasady dając wiarę zeznaniom w/w świadka krytycznie odniósł się jednak do tych jej twierdzeń, iż w czasie opracowywania projektu nie było możliwości ingerencji w jego treść. Jak słusznie ustalił bowiem Sąd przerobienie projektu miało miejsce już po jego złożeniu do Starostwa Powiatowego w T., a przed wydaniem co do niego decyzji i przekazaniem choćby do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego. We wniesionej apelacji skarżący zdaje się wskazywać, że skoro oskarżona pracowała w sąsiednim budynku oraz znała świadka, to tym samym miała możliwość dokonania zmian w projekcie. Sąd odwoławczy zauważa jednak, że powyższe nie wynika wprost z żadnego ze zgromadzonych w sprawie dowodów i pozostaje jedynie w sferze przypuszczeń oskarżyciela publicznego.

Wbrew zarzutom skarżącego także ocena wyjaśnień oskarżonych spełnia wymagania wskazane w art. 7 k.p.k. Prokurator w uzasadnieniu postawionego zarzutu przytoczył wyjaśnienia M. K. w zakresie w jakim ten wskazał, iż dopiero w sądzie, kiedy przeglądał akta zauważył, że coś jest odrębnie dopisane na jednej karcie, czego nie było wcześniej. Według prokuratora stwierdzenie to jest nieprawdziwe skoro do projektu dołączona jest tzw. dokumentacja inwentaryzacyjna, która odzwierciedla stan rzeczy w rzeczywistości tj. sprzed wydania decyzji. Tymczasem w „inwentaryzacji” związanej ze sprawą, która była w posiadaniu małżonków K. widnieją okna kwadratowe (s. 4-5 apelacji). Sąd odwoławczy zauważa zatem, że czym innym jest treść projektu z naniesionymi poprawkami o których wyjaśniał oskarżony, a czym innym dokumentacja inwentaryzacyjna. Zestawienie ich treści nie wskazuje z góry na nieprawdziwość twierdzenia oskarżonego co do faktu, iż poprawki naniesione w projekcie zauważył dopiero w toku niniejszego postępowania. Prokurator nie przedstawił żadnych innych sprzeczności, które dostrzegł w wyjaśnieniach oskarżonych. W tym miejscu podnieść więc trzeba, że w toku niniejszego postępowania zarówno U. K. jak i M. K. nie skorzystali z prawa do odmowy wyjaśnień. Przeciwnie złożone przez nich relacje są bardzo szczegółowe, w zasadniczym zakresie wzajemnie ze sobą korespondują oraz uzupełniają się, a przy tym pozostają zgodne z relacjami pozostałych przesłuchanych w sprawie świadków (w zakresie w jakim Sąd dał im wiarę). W tej sytuacji twierdzenie skarżącego, iż Sąd bezkrytycznie dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonych okazało się nieprzekonujące. Znamiennym jest, że w uzasadnieniu postawionego zarzutu prokurator wskazał tylko na jedną okoliczność, która jednak sama w sobie nie mogła spowodować odmiennej oceny omawianych dowodów.

Sąd Rejonowy zasadnie na podstawie art. 170 § 1 pkt. 2 k.p.k. oddalił również wniosek prokuratora o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa i architektury na okoliczność ustalenia czy projekt budowlany z sierpnia 2010 r. dotyczy zmiany sposobu użytkowania części parteru budynku mieszkalnego na lokal handlowo-usługowy, dopuszczał możliwość zamontowania innej stolarki okiennej aniżeli okna prostokątne czy też nie i z czego

to wynika (k. 693). Zważyć bowiem trzeba, że przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy oskarżeni wspólnie i w porozumieniu użyli jako autentyczny uprzednio przerobiony przy wykorzystaniu druku komputerowego projekt budowlany W. K. nie zaś rozstrzygnięcie, czy zakres projektowanych zmian był dopuszczalny w świetle prawa budowlanego oraz pozostawał w zgodzie z uwarunkowaniami wynikającymi z faktu, iż modernizowany budynek położony był w strefie ochrony konserwatorskiej układu urbanistycznego miasta T.. W tej sytuacji przeprowadzenie w/w dowodu nie umożliwiłoby Sądowi poczynienie dodatkowych ustaleń co do tego, na jakim etapie doszło do przerobienia projektu oraz kto go złożył w Starostwie Powiatowym w T..

Odnosnie zaś wniosku prokuratora o zasięgnięcie uzupełniającej opinii biegłego z zakresu badań pisma i dokumentów w zakresie ustalenia, czy wszystkie karty znajdujących się w aktach głównych sprawy projektów budowlanych z sierpnia 2010 r. są oryginalne czy też naniesione na podłoże przy wykorzystaniu druku komputerowego wskazać trzeba, że wniesionym aktem oskarżenia prokurator zarzucił U. i M. K. użycie jako autentyczny uprzednio przerobiony przy wykorzystaniu druku komputerowego przez nieustaloną osobę poprzez naniesienie pieczęci Starostwa Powiatowego w T., Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w P. Delegatura w K., architekta W. K. oraz podpisów uprawnionych osób na konkretnych kartach tj. nr 14 i 17 projektu budowlanego. Nadto przeprowadzenie dowodu w zakresie wskazanym przez prokuratora nie pozwoliłoby na ustalenie kto złożył projekt w Starostwie Powiatowym w T. oraz kto w późniejszym okresie i przy okazji jakiej sposobności dokonał jego przerobienia.

Brak było potrzeby szerszego odnoszenia się przez Sąd do przedmiotu postępowań prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Turku o sygn.: (...) r. albowiem dotyczyły one innych zdarzeń. Jednocześnie Sąd dał temu wyraz w dokonywanych ustaleniach na s. 3 i 4 uzasadnienia. Odnosnie zaś sprawy o sygn. Pr 1 Ds. 3.2017 to postępowanie prowadzone w sprawie przerobienia projektu budowlanego inż. W. K. z sierpnia 2010 r. dotyczącego zmiany sposobu użytkowania części parteru budynku mieszkalnego na lokal handlowy w T. ulica (...) zostało umorzone wobec niewykrycia sprawcy. We wniesionej apelacji skarżący nie wskazał jednocześnie która z w/w spraw oraz zgromadzony w jej toku materiał dowodowy mógł mieć wpływ na dokonywane w niniejszej sprawie ustalenia faktyczne. Kontrola instancyjna przeprowadzona przez Sąd Okręgowy nie wykazała w tym zakresie uchybień Sądu Rejonowego.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 30 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z akt Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W.

o sygn. (...) oraz akt Prokuratury Rejonowej w Turku o sygn. (...) Także zakres oraz materiał dowodowy zgromadzony w tych postępowaniach nie pozwalał na poczynienie dodatkowych ustaleń w niniejszej sprawie. W szczególności wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 8 czerwca 2017 r., sygn. akt (...) oddalił sprawy ze skargi B. S., J. S. i B. D. na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 20 maja 2016 r., znak (...)7110.416.2016. (...) Jakkolwiek sprawa ta dotyczyła również budynku położonego w T. przy ul. (...), a w szczególności umiejscowienia otworu drzwiowego ale również zwiększenia szerokości otworów okiennych, niemniej jednak zakresem swoim nie obejmowała użycia jako autentycznego uprzednio przerobionego projektu budowlanego sporządzonego przez W. K.. Postępowanie karne w sprawie Pr (...) dotyczyło zaś: przekroczenia uprawnień w okresie 4 marca 2014 r. – 9 grudnia 2014 r. przez Burmistrza Miasta T. i Kierownika (...) Przestrzennej Urzędu Miasta T. polegającego na zaniechaniu ustalenia i poboru opłaty planistycznej co do działek o numerach (...)7 tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k., przekroczenia uprawnień w okresie 12 lutego 2015 r. – maj 2015 r. przez Kierownika (...) Przestrzennej Urzędu Miasta T. poprzez rozpoznanie własnego wniosku o zmianę przeznaczenia terenu obejmującego zakupioną wspólnie z mężem działkę i osiągnięcie z tego tytułu korzyści majątkowej przez U. K. tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 i 2 k.k., przekroczenia uprawnień przez Kierownika (...) Przestrzennej Urzędu Miasta T. polegające na poświadczeniu nieprawdy co okoliczności mających znaczenie

w obrocie prawnym poprzez podpisanie i odebranie decyzji Burmistrza Miasta T. o warunkach zabudowy z dnia 15 kwietnia 2009 o nr (...)I- (...) dotyczącą ustalenia warunków zabudowy na rzecz A. R. dla inwestycji polegającej na zmianie sposobu użytkowania części parteru na lokal handlowy na działce (...), położonej przy Placu (...) tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 i 2 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz ukrycia lub usunięcia dokumentu w postaci

wypisu z aktu notarialnego z dnia 16 grudnia 2013 r., nr rep. (...) w dniu 4 marca 2014 r. tj. o przestępstwo z art. 276 k.k. Postępowanie to dotyczy zatem innych zachowań oraz innych okresów aniżeli postępowanie w niniejszej sprawie. W szczególności nie daje podstaw do twierdzenia, że oskarżona miała dostęp do dokumentacji znajdującej się w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w T..

Jak słusznie wywodzi obrońca oskarżonych we wniesionej odpowiedzi na apelację, dowodami mającym zasadniczym znaczenie dla dokonywanych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych są opinie z zakresu badań dokumentów sporządzone przez biegłego sądowego P. L.. Z ich wniosków wynika, że odciski pieczętek o treści:

- „STAROSTWO POWIATOWE (...) Wydział Architektury i Budownictwa (...)-(...) T., ul. (...) tel. (...)”,
- „WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW (...)Wojewódzki Konserwator Zabytków DELEGATURA w (...) UZGODNIONO ZE STANOWISKA KONSERWATORSKIEGO Załącznik do decyzji / postanowienia z dnia nrL.dz. Kierownik Delegatury w K. dr J. T.” oraz
- „inż. arch. W. K. upr. w specjalności architektonicznej nr ewid. uprawnień (...) (...)”,

a także zapisy słowno-cyfrowe i podpisy widniejące w obrębie w/w pieczętek znajdujące się na kartach 14 i 17 egzemplarza nr 4 (k. 98-120 akt), kartach 14 i 17 egzemplarza nr 3 (k. 154-177 akt) oraz kartach 14 i 17 egzemplarza nr 1 (k. 264-287 akt) projektu budowlanego z sierpnia 2010 r. dot. zmiany sposobu użytkowania części parteru budynku mieszkalnego na lokal handlowo-usługowy, zlokalizowanego

w T. pl. (...) – nie są oryginalne, zostały naniesione na podłoże przy wykorzystaniu druku komputerowego. Nadto biegły stwierdził, że na karcie 15 egzemplarza nr 4 oraz karcie 15 egzemplarza nr 1 wskazanego powyżej projektu z 2010 r. zapis słowny o treści (...) oraz zapis graficzny umieszczenia tej kurtyny na dokumencie nie są oryginalne, zostały naniesione na podłoże przy wykorzystaniu druku komputerowego. Natomiast na karcie 15 egzemplarza nr 3 projektu zapis słowny i graficzny został naniesiony na podłoże oryginalnie (k. 230-240, 668-678). W tej sytuacji Sąd Rejonowy zasadnie wywiódł, że skoro pieczętka o treści „STAROSTWO POWIATOWE (...) Wydział Architektury i Budownictwa (...)-(...) T., ul. (...) tel. (...)” umieszczana jest na projekcie budowlanym i jego załącznikach w prawym górnym rogu każdej karty dopiero po opracowaniu projektu i jego zaakceptowaniu, przed wydaniem pozwolenia na budowę, a zatem kiedy projekt znajduje się już w Wydziale Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w T. po jego złożeniu przez inwestorów, to oczywistym jest że nie mogło dojść do jego przerobienia w sposób opisany w akcie oskarżenia. Do powyższego ustalenia Sądu Rejonowego skarżący nie odniósł się w żaden sposób. W tej sytuacji wskazanie Sądu, że w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie sposób zatem ustalić, kto i w jakich okolicznościach pieczęcie te naniósł, uznać należy za w pełni uzasadnione a przy tym respektujące zasadę określoną w art. 5 § 2 k.p.k.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że naczelną zasadą procesu karnego jest zasada domniemania niewinności. Sprowadza się ona do tego, że oskarżony jest w procesie karnym niewinny, a "przeciwnie" musi mu być udowodnione, przy czym związana ściśle z domniemaniem niewinności zasada in dubio pro reo (art. 5 § 2 k.p.k.) nakazuje rozstrzygnąć nie dające się usunąć wątpliwości na korzyść oskarżonego. Oznacza to, że udowodnienie winy oskarżonemu musi być całkowite, pewne, wolne od wątpliwości (wyr. SN z 24.02.1999 r., (...) LEX 36732). W przedmiotowej sprawie zgromadzony materiał dowodowy w żadnej mierze nie dał podstaw do przypisania oskarżonym czynu z art. 270 § 1 k.k., dlatego też ich uniewinnienie Sąd odwoławczy uznał za w pełni prawidłowe.

Mając na względzie wszystkie przedstawione powyżej okoliczności, Sąd odwoławczy – nie znajdując przy tym uchybień określonych w art. 439 k.p.k. lub art. 440 k.p.k., podlegających uwzględnieniu z urzędu i powodujących konieczność zmiany bądź uchylenia zaskarżonego rozstrzygnięcia – na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. orzekł jak w wyroku.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze Sąd orzekł na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. obciążając nimi Skarb Państwa.

Agata Wilczewska